

ΣΤΑΥΡΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ

ΑΝΤΩΝΗΣ
ΒΑΒΑΓΙΑΝΝΗΣ

ΜΥΘΟ
ΚΟΜΙΞ

ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ
ΚΑΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Πρόλογος

Το να μαθαίνουμε είναι εύκολο. Το δύσκολο είναι να ξεμάθουμε κάτι που μας εντυπώθηκε από την αρχή, από τα τρυφερά μας χρόνια, εξ απαλών ονύχων. Και σε μια χώρα με τεράστια πολιτιστική κληρονομιά και πλειάδα αφηγημάτων ανά τους αιώνες, η σημερινή ελληνική κοινωνία κουβαλά μέσα της πολλές παρεξηγήσεις και παρανοήσεις για την Ιστορία της. Οι επιστήμες που μελετούν το ανθρώπινο παρελθόν έχουν πολύ καλύτερη και βαθύτερη γνώση των αιτιών που προκάλεσαν αυτά τα αφηγήματα, αλλά και των λόγων που συντηρούνται, είτε αθώνων είτε λιγότερο αθώνων – αυτό όμως δεν έχει φτάσει στο ευρύ κοινό. Και η επιστήμη έχει ουσία μόνο όταν φτάνει στον φυσικό αποδέκτη της που είναι όντως το ευρύ κοινό και το σύνολο της κοινωνίας.

Όταν συνειδητοποιούμε ότι και η πραγματικότητα είναι εξίσου και ακόμη πιο συναρπαστική από τους ιστορικούς μύθους, τότε γινόμαστε καλύτεροι γνώστες της Ιστορίας, και αναπόφευκτα και της ανθρωπότητας. Διότι η Ιστορία δεν είναι ένα ακόμη μάθημα για το σχολείο. Όλοι δομούμε την κοσμοθεωρία μας με βάση τη συλλογική ή την ατομική ιστορία μας. Δεν υπάρχει «δεν με πολυενδιαφέρει η Ιστορία» – επειδή είμαστε η ίδια η Ιστορία.

Μια επιφύλαξη που μπορεί να προκύψει σε όσους ανθρώπους ακούν για κατάρριψη μύθων και εσφαλμένων αντιλήψεων για την Ιστορία είναι η αίσθηση του κενού που νιώθουν ότι θα δημιουργη-

θεί. Αλλά αυτό δεν μπορεί να συμβεί. Κάθε μύθος και παρανόηση που καταρρίπτεται δεν αφήνει την ιστορία στο κενό. Βγάζει το παλιό, το μη υπαρκτό, το ψευδές, και τοποθετεί στη θέση του κάτι υπαρκτό, κάτι πιο στέρεο, πιο συμπαγές. Δομούμε, επομένως, όλοι μαζί μια πιο ρεαλιστική και ισχυρή αντίληψη της συλλογικής μας Ιστορίας. Είναι ίσως και αυτό κομμάτι της ενηλικίωσης του κάθε ατόμου. Μας έχουν μάθει κάποια πράγματα εσφαλμένα. Έχουμε κι εμείς αναπαραγάγει αντιλήψεις, ιστορικά συμβάντα και πεποιθήσεις που τελικά μπορεί να μην έγιναν ή να μην ήταν όπως ακριβώς νομίζαμε. Αυτό το ταξίδι της αναπλήρωσης των εσφαλμένων με τα αληθινά μπορεί να γίνει πολύ συναρπαστικό. Πόσο μάλλον όταν γίνεται με έναν φρέσκο τρόπο, χωρίς στείρα ακαδημαϊκή γλώσσα που μόνο οι ειδικοί επιστήμονες καταλαβαίνουν, και μέσω της ένατης τέχνης που τόσο αγαπάμε μικροί και μεγάλοι.

Έρχεται λοιπόν μια σύμπραξη δύο αξιόλογων ανθρώπων με γνώσεις και ταλέντο να ξεμπλέξει μύθους, παρανοήσεις και εσφαλμένες αντιλήψεις για την πολυποίκιλη και άκρως ενδιαφέρουσα ελληνική ιστορία, με την ελπίδα οι επόμενες γενιές να σπάσουν τα στερεότυπα και να βάλουν στον πυρήνα της κοσμοθεωρίας τους την ιστορία όλων μας με τα αυθεντικά της χρώματα – ενίοτε φωτεινά, ενίοτε σκοτεινά, πάντοτε όμως ανθρώπινα και ενδιαφέροντα.

Θεόδωρος Παπακώστας
Archaeostoryteller
Δρ. Αρχαιολογίας

Είναι ο Άνθρωπος των Πετραλώνων ο αρχαιότερος του κόσμου;

Έχεις ακούσει πως το κρανίο που βρέθηκε στο Σπήλαιο των Πετραλώνων στη Χαλκιδική, το 1960, ανήκε στον αρχαιότερο άνθρωπο του κόσμου; Κάνε πως δεν το άκουσες ποτέ. Δεν ισχύει.

Ένας ανθρωπολόγος, ο Άρης Πουλιανός, είχε διατυπώσει αυτή τη θεωρία, με αποτέλεσμα να έρθει σε ρήξη με τους αρχαιολόγους του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, όταν εκείνοι απέδειξαν πως το κρανίο ήταν πολύ νεότερο.

Σήμερα, με τις σύγχρονες και πιο εξελιγμένες μεθόδους χρονολόγησης, γνωρίζουμε πως ο Άνθρωπος των Πετραλώνων δεν είναι ηλικίας 700.000 ετών, όπως νόμιζε ο Πουλιανός, αλλά μόλις 150.000 με 250.000 ετών. Δεν το λες και βρέφος – τους έχει τους αιώνες του. Ωστόσο σε καμία περίπτωση δεν είναι ο πρώτος άνθρωπος του κόσμου. Η παγκόσμια επιστημονική κοινότητα επιμένει, άλλωστε, πως η οικογένεια στην οποία ανήκει το είδος μας, οι Ανθρωπίδες, εμφανίστηκε και εξελίχθηκε στην Αφρική.

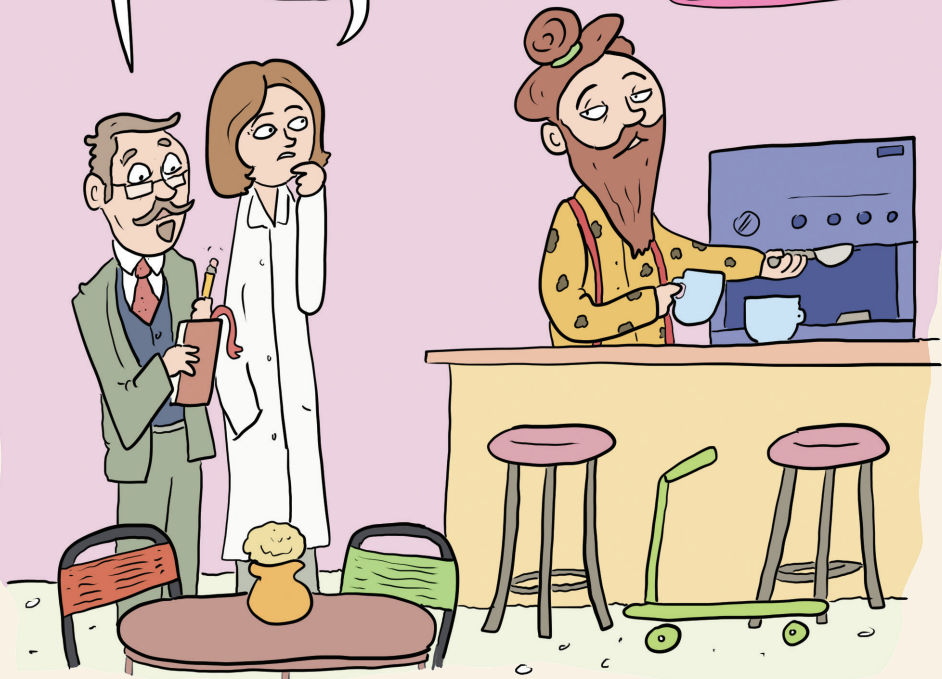
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΩΝ ΠΕΤΡΑΛΩΝΩΝ

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ... ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΝΑ ΞΕΡΕΙ
ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΕΡΓΑΛΕΙΑ...

ΝΟΜΙΖΟ ΟΤΙ ΕΙΜΑΣΤΕ
ΣΕ ΛΑΘΟΣ ΠΕΤΡΑΛΩΝΑ.

STONEFIELD
CAFÉ

#Ιε's Κοριτάκι

Έτρωγαν όλοι οι άλλοι βελανίδα;

Κι όμως! Η γραφή, ο τροχός, η ναυσιπλοΐα, το εμπόριο, τα μαθηματικά, η αστρονομία, οι πρώτες ιατρικές πράξεις – γενικά ο πολιτισμός – δεν ξεκίνησαν στις αρχαίες ελληνικές πόλεις. Όλα αυτά πρωτοεμφανίστηκαν στη Μεσοποταμία. Τα εφηύραν οι Σουμέριοι, ένας σπουδαίος λαός της περιοχής, πολύ πριν από την εποχή της αρχαίας ελληνικής ακμής. Για παράδειγμα, η γραφή εφευρέθηκε στη Μεσοποταμία γύρω στο 3.500 π.Χ., τρεις χιλιατίες πριν από τον Χρυσό Αιώνα της Αθήνας, τον 5ο π.Χ.

Οι Σουμέριοι ήταν οι πρώτοι που χώρισαν τον χρόνο σε λεπτά και δευτερόλεπτα και όρισαν το 24ωρο. Δημιούργησαν τις πρώτες πόλεις της Ιστορίας, με επιβλητικά κτίρια, αλλά και τα πρώτα οργανωμένα πολιτικά συστήματα. Οι Αιγύπτιοι, επίσης πριν από τους Έλληνες, ανέπτυξαν ιδιαίτερα τις επιστήμες και τις τεχνικές. Έφτιαξαν χαρτί από πάπυρο, τη μελάνη, επινόησαν νέες τεχνικές ποτίσματος, τον καθρέφτη, τα καλλυντικά, ακόμη και την πρώτη οδοντόκρεμα. Επιπλέον οι γιατροί εκεί είχαν ξεχωριστές ειδικότητες, όπως και σήμερα.

Και οι Έλληνες; Στις αρχαίες ελληνικές πόλεις οι επιστήμες αναπτύχθηκαν ακόμη περισσότερο, καθώς αναζητήθηκαν οι αιτίες των φυσικών φαινομένων. Δημιουργήθηκε η φιλοσοφία και το θέατρο, οι μεγάλες πρωτότυπες συμβολές της ελληνικής αρχαιότητας. Όμως, αυτό που τους επέτρεψε να ανθίσουν ήταν η ελευθερία που εξασφάλισε η δημοκρατία. Αυτή είναι, λοιπόν, η μεγαλύτερη συμβολή της ελληνικής αρχαιότητας. Αλλά αυτό δεν σημαίνει πως, όταν στην Ελλάδα χτιζόταν ο Παρθενώνας, κάποιοι άλλοι έτρωγαν βελανίδα. Κάποιοι από αυτούς τους άλλους, είχαν ήδη προσφέρει πολλές γνώσεις και ορισμένες από αυτές συνέβαλαν και στην ανέγερση του Παρθενώνα. Τίποτα δεν ξεκινάει από το μηδέν.

ΟΤΑΝ ΕΜΕΙΣ ΒΛΕΠΑΜΕ ΘΕΑΤΡΟ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ΕΤΡΟΓΑΝ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ

